

Norrfors - NRO24118 Areal: 7,3 ha **Kartblad:** 20K

Kommun: Umeå

Riksvärde: Naturbetesmark, flora

Byn Norrfors ligger intill Umeälven, 14 km väster om Umeå, i Västerbotten. Området är mycket välbetat och förmodligen länets mest värdefulla naturbetesmark. Idebäckens betade raviner är verkligen en pedagogisk pärla med en intresserad brukare, hög biologisk mångfald, fina kulturvärden och inte minst ett utmärkt exempel på en lyckad restaurering av betesmarker. I Norrfors närhet har man funnit spår av odling ända från tiden innan Kristi födelse. I skriftliga källor omnämns sex hemman i byn på 1600-talet. Gårdarnas läge kring Idebäcken och Umeälven valdes med omsorg. Raningarna längs vattendragen översvämmades årligen vilket gav goda höskördar. Sedimentjordarna lämpade sig väl för åkerbruk och de omgivande skogarna erbjöd ett gott bete. I och med vallodlingens genombrott minskade dock behovet av naturliga slåttermarker. I Norrfors, som i så många andra Norrländska byar, lämnades därför raningsmarkerna att växa igen. Ravinerna kring Idebäcken var inget undantag. De hölls dock öppna till för ca femtio år sedan genom bete, slåtter och även odling trots markens relativt branta lutning. I mitten på 1900-talet upphörde dock hävden förutom i delarna närmast bebyggelse, vilka har betats kontinuerligt även under senare delen av århundradet. Övriga delar av ravinerna har vuxit igen en tid men sedan restaurerats med stor framgång. Ravinsidorna i detta ovanligt stora och idag mycket välhävdade betesområde utgörs till största delen av rödvenäng. Vid vattendragen i ravinernas botten är tuvtåteläng och högörtäng vanligare. Blåbärsrished och skogsnävaäng med mycket stenbär förekommer också. I den östra ravinen växer en del stora björkar, och längs delar av idebäcken växer en tät albård med inslag av asp. Beteshävden återspeglas av en rik flora av betesgynnade växter däribland arter som bockrot, harstarr, revfibbla, gråfibbla, backnejlika, stagg, präst-krage, blåklocka och låsbräken. Ravinerna är också rika på hävdgynnade svampar bl.a. flera arter av vaxskivlingar.